

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôica una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru tieri esterne 15 . sun. pe unu anu s'eu 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunatoriã. Se prapnumera la postale c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. de 10 vörbë mari s'eu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 53.

Brasiovu, 4. Iuliu 1862.

Anulu XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Veniturile

si spesele publice ale tieriloru care se tienu de coron'a Ungariei.

(Incheiere din Nru tr.)

Sum'a venituriloru de statu cata intra in vistieri'a austriaca din tierile coronei unguresei nu e tocma esacta, din cauza ca sunt anca si alte venituri pe care n'ai cumu se le desparti unele de altele si asia acelea se inghitu in sum'a generala. In totu casulu sum'a dailoru cate esu din Ungari'a, Transilvani'a, Croati'a, si Slavoni'a si fruntarea militara trece preste 91 mil.

Se vedemu inse acumu care este acea suma de contributiune ce se cheltuesce totu aici in tierile acestea, prin urmare ea remane tot in cerculatiune p'ntre locuitori. Acea suma se coprinde in urmatorele cifre specifice:

A. Spese in Ungari'a propria.

a) Cancelari'a ungurésca de curte	183,300 fl.
b) Auctoritatile administrative politice (gubernulu din Buda, comitatele etc.)	3,978,000 „
c) Casele corectionarie (temnitiele)	619,400 „
p) Cladiri noua pe la jurisdictiuni	132,100 „
e) Pentru imbunatatiri in tiëra	13,700 „
f) Directiunile de cladiri (edile)	399,100 „
g) Cladiri de drumuri	2,153,200 „
h) Cladiri idraulice	857,700 „
i) Politi'a (gendarmeri'a)	1,400,000 „
Sum'a	9,736,500 fl.

B. In Transilvani'a.

a) Cancelaria curtii	92,000 fl.
b) Administratiunea publica, temnitiele si imbunatatirile in tiëra	1,284,500 „
c) Judecatoriile	681,900 „
d) Cladiri de drumuri si cele idraulice	639,700 „
e) Cultura si instructiunea publica (care? cea catolica)	153,800 „
f) Politi'a	230,600 „
Sum'a	3,082,500 „

C. In Croati'a si Slavoni'a cu totul 1,731,200 fl.

Adunandu cele trei sume la unu locu aflamu, cumca gubernarea si administratiunea dinlaintru a acestoru tieri (socotite fara armata) costa numai 18,988,500 fl. Scotiendu acësta suma din sum'a venituriloru de 90,589,105 fl. se vede curatu, cumuca tierile, ce se tienu de coron'a ungurésca, concurgu la coperirea nevoiloru monarchiei intregi cu o suma de 71,600,605 fiorini. S'eu cu alte cuvinte: Acëst'a e sum'a ce ésa afara din tierile n'ostre pe cate unu anu si trece in provinciile vechi austriace si anume in capitala. Dreptu ca din acea suma se si re'ntörce in fiacare anu cate o parte, adica pe atat'a pe catu se cere in lefile si alte spese ale trupeloru cate se afla in garnisóna pe la noi. Cu tôte acestea administratiunea de acumu (adica dela Aprile 1861 incóce) in tierile de dincóce de Laita e neasemenatu mai eftina decatu in celelalte tieri austriace numite ereditarie; prin urmare privindu lucrulu din acest punct de vedere earasi trebuie se cunóscem, cumca noi platimu mai multu de catu acelea tieri.

Se ilustramu dis'a n'ostra cu cifre.

Dn. Plener ministru de finantie pune totalulu ve-

nitulu alu monarchiei austriace intregi la sum'a de 296 mil. 599,800 fiorini.

Din acësta suma scótemu mai antaiu 6,572,200 fl. carele este unu venitu propriu alu comandai de armata, prin urmare este comunu alu tuturor tieriloru.

Remane venitululu monarchiei 290,072,600 fl.

Din acesta tierile coronei ung. dau 90,589,105 fl., eara tierile austriace germane, slave, italiene platescu 199,483,495 fl.

Ei, dara gubernarea si administratiunea tieriloru coronei ung. cere precum amu vediutu, numai 18,988,500 fl., dincontra celelalte provincii ceru mai multu decatu indoitu, adica tocma 46,923,500 fl., prin urmare acestea concurgu la conservarea monarchiei numai cu 152,559,995 fl., candu totusi veniturile loru in referintia catra ale n'ostre sunt in adeveru colosale, pentruca totu ce cheltuesce statulu si totu ce le tramitemu noi pe manufapte si fabricate in fiacare anu, cade totu numai in pungile loru. Preste acestea locuitorii in tierile coronei ungresci (afara de granitia unde numerulu sufleteloru este 1 mil. 62 mii) sunt 12,605,796; din contra in tierile dincolo de Lait'a si pana la Veron'a si Mantu'a se numera 21,100,000 suflete; apoi se intielege de sinesi, ca 21 milióné de locuitori trebuie se platésca mai multu decatu 12 s'eu 13 milióné, tocma si in casulu candu veniturile s'eu castigurile loru ar' fi cu totul egale, ceea ce inse este cu totul din contra.

Noi aflamu de neaperata trebuintia a reproduce acestea cifre comparative scóse dupa P. Naplo, carele sia luatulu mai antaiu ostenéla de a scarmana bugetulu statulu din punctulu de vedere pe care'lu vediuramu. Noi inse indrasnimu totuodata a recomanda cifrele acestea celui mai seriosu studiu alu cititoriloru nostri si suntemu incredintiati, cumca acela, carele va face acëst'a cu simtiurile destepite, se va folosi multu spre a intielege desbaterile cate au decursu si póte voru mai decurge inca in diete si senaturi asupra contributiuniloru si altoru impositie publice. Rogamu earasi pe cititoru, cá cestiunea dailoru se o mai ia in legaminte si cu tôte ramurile economiei n'ostre nationale, cu comerciulu nostru si cu starea culturei n'ostre, pentruca, ce este ore mai greu: a da 10 din 100, seu 1000 din 10,000? —

Rosnovu (Tergu de tiëra; hotii de vite). In acestu orasiu 1/2 saseseu 1/2 romanescu distatoru 1 1/2 óra dela Brasiovu, 2 1/2 dela fruntarea tierii romanesci se face pe la st. Petru romanescu unu tergu de tiëra interesantu mai virtosu din acea cauza, ca pe acumu vecinii munteni din tienutulu Branului numiti si Moroiem re'ntorsu de pe siesurile tierii romanesci si din muntii vecini pe la casele loru, vinu la tergu nu numai spre a 'si vinde din produptele economiei loru, ci totuodata spre a se intalni cu locuitorii dela siesuri, a'si arata si „fameli'a“ ce le a datu Ddieu. Vrëu se dicu, ca romanii din acestu tienutu anca mergu fórte bucurosila terguri de tiëra, precumu vedemu, ca se intempla acëst'a in totu coprinsulu, poporulu romanescu. Datina stravechia acëst'a de a se intalni ómenii nostri si — a'si petrece din tempu in tempu unii cu altii. De aici s'ar poté esplicá si

impregiurarea, cumca abia mai este alta tíera, in ale carei orasie si sate se se faça atatea terguri cá prin tienuturile locuite de romani. Semnu invederatu de iubirea vietii sociale in mani'a tuturoru altoru referintie apasátóre.

Trebue se soimu adica, cumca o multime de ómeni merge la terguri numai cu cateva grositie in punga si prin urmare numai cu scopu de a'si petrece cu alti ómeni din alte sate. Preabine: acésta datina in locu de a o descuragia, trebue numai regulata prin puterea cuventului spre a se departa ce este abusu intrins'a, precumu de es. beti'a.

Au inse tergurile de tíera mai virtosu cele dincóce de Oltu si anume pe catu se intindu tienuturile locuite de romani si sasi, cumu si de secui intre Oltu si Homorod unu soiu de óspeti, a carora curatire si stirpire totala este datorinti'a fiacarui'a dintre noi. Acestia sunt furii de vite, e ara mai vertosu de cai. Acela care nu cunósce din o indelunga esperiintia, precumu si totuodata din acte judecatoresci pana la ce mesura s'a latitu acésta gangrena infricosiata, din scurt'a nóstra descriere de astadi nici pe de parte nu va fi in stare de a'si face vreo idea despre aceea, ce se numesce pe aici meseri'a furiloru de cai; pentruca amu ajunsu cá pe furii din acestea tienuturi se'i mai intréca anca numai betyarii si csikosii din Ungari'a, dela carii inse acestia ai nostrii invatia mereu cate o apucatura noua de hoti rafinati si cutesatori. —

„Cum dai omu bunu cei doi cai?“ „Nu miaru fi de vendiare Domnule!“ „Apoi pentru ce iai scosu la tergu, nu cumva se te falesci cu ei de frumosi?“

„Hei nu Domnule, ci iam scos de frica. Iasi vinde si nu iasi vinde.“

„Apoi cumu?“

„Imi este frica se nu mii fure; imi sunt dragi cá copii mei, nu me 'nduru se'i vendu, dar déca asi sci ca'i dau la unu omu de unde se nu'i mai póta fura; totu iasi face de vendiare.“ —

Eaca asia stamu. Poporulu tieranu ajunse cá se nu mai cutese a tiené vite de soiu bunu si frumosu. De aici se póte esplica intr'oparte, pentruce pe la terguri in locu de cai buni vedi o multime de martióge. Numai sasi si toti aceia, carii cá si ei tienu caii var'a érn'a in grajduri, mai cutésa a tiené vite frumóse. Avemu inse si de acele esemple nenumerate, unde furii au intratu nóptea prin fundulu gradinei, au spartu prin coperisii in podulu grasdului, au desfacutu scandurile dela podu, au ridicatu usi'a din títíne, au amutítu canii, aruncandule óse cu carne si au scosu caii totu prin gradina afara la largulu.

Amu ajunsu cá furturile de cai se uu se mai numere cu diecile ci cu sutele. Bande numeróse de furi, organizate precatu nu aru crede cineva, intretienu cu cai de furatu o negutiatoria formala, catu tiene de aici pana spre Clusiu incolo; e ara in Tíer'a romanésca pana josu la Giurgiu spre Dunare si pana dincolo de Focsiani spre Moldov'a. Hotii postati in Tíer'a romanésca aducu incóce caii furati de acolo si ii schimba cu cei furati de aici prin companiile loru de furci. In asemenea casuri biletulu (çiedul'a) de tergu platesce nimic. Intre toti furii aceia carii au scapatu cate odata si de de doua ori din temnitiele dela Gherl'a, Sibiiu, Brasiovu, cumu si din Ocnele Tieriei romanesci si din temniti'a dela Giurgiu, sunt cei mai indraciti. Anume hotii scapati din Gherl'a s'au mai apucatu si de alta meseria satanica. Fíinduca aceiasi cu caii au patit'o de repetite ori, acumu fura si vite mari curnute, pe care inse le ducu numai in padurea vecina, unde le despoie de pele, taie si cateva carne, catu se le ajunga pe dile de dulce (ca hotii de altumintrea déca sunt romani postescu regulatu), e ara restulu ilu lasa pe sam'a corbiloru si a lupiloru, a caroru natura o pórtá si ei.

Temnitiele sunt pline, pline cu furi de cai, romani, secui, sasi, toti deavalm'a; si totusi comunele tremura de fric'a furiloru, pentrucá nu e septemana in carea se nu se intemple furturi noue si numeróse. Sunt mai multi ani, de candu s'au incercatu mijlóce diferite spre a se stirpi hotiile de felulu acesta. Tocma dincontra, ele in anii din urma s'au mai imultitu. Sciti la ce idea au ajunsu comunele in desperatiunea loru? Ele tocmesou pastori de cai mai vertosu dintre furii carii au zacutu prin temniti'a, cu acestu moau credu ele ca'si asigura averea! — si anca unu altu modu curiosu. Deregatorii comuneloru, economii mai de frunte si chiaru preotii fraternisésa cu hotii si beu la carcima cu dinsic. — In acest mod ei credu ca voru castiga favórea furiloru, pentrucá se le crutie averea. In asemenea impregiurari nu se póte vorbi de mesuri energióse. Deregatoriloru comunali le este frica de furi,

pentru ca le e frica de cocosiiu rosiu deasupra pe copérisiiu.

Meseri'a furiloru de cai mai are si alte misterii fórté interesante, de pe care nu va strica de a smulge velulu pentrucá reulu ce dorimu a se vindeca din radecina, se se védia intru tóta golatatea sa.

G. B.

(Sciri feliurite din Provincie.) Aici incepura a sosi obiepte feliurite pentru espusetiunea romanésca din diverse parti provinciale, si ne nutrimu cu speranti'a, ca rezultatulu espusetiunei va face onóre industriei romane. In scurtu vomu incepe a refera despre obiectele sosite descriindu calitatile loru suptu o rubrica deosebita.

Din Hatiegu avemu scire positiva, ca carulu nou inventatu de D. Preotu Ulpianu se afla mai gat'a si dupa construirea lui elu se distinge atatu de carrele greciloru, de care facuse si Rogeriu Baco Franc., catu si de carrele cele cu visle, de care gateau Stevin Simeonu si anglulu S'later.

Atingundu acestea despre obiecte de espusetiune tragemu atentiunea fratiloru nostri, ca ar fi cu scopu, candu cu acésta ocaziune sear' tramite din deosebite parti ale tieriei si provinciiloru intregule costume nationale tieranesci, din cele mai frumóse ce se afla de serbatori facute gat'a, cá se vedemu reprezentata imbracamintea romanului de ambe secse din talpi pana'n crescutu la espusetiune, de pe totu locul.

Alegerile membriloru de comitetu séu comisiunea comitatense se facú in 16. Juniu a. c. pentru comitatulu Huniadórei, si anume alegerile membriloru din partea comuneloru au reesitu favorítória, ca comunele sunt romane; — ear' alegerea din partea proprietariloru mai mariceii, intre cari fura insemnate si cá la 30 comune romane si trei romani indreptatiti, s'a intemplatu intr'unu modu preste tóta asteptarea intristatoriu. Caus'a e, pentruca unii judi cercuali neromani nu au informatu comunele la tempulu seu despre modulu alegeri prescisu de una, ear de alta parte apoi au opritu pe antistiele comunale, cá nu cumva se céra svatu dela preotii loru.

Neci consemnatiunea indreptatiloru, neci biletu de votisare dupa instructiunea prescisa nu se tramisera la timpulu pusu pana in 16 Juniu a. c.; ba ce e mai multu, ca unele comune romane, care platescu cate 25 fl. censu neci ca au fostu insemnate in consemnatiunile indreptatiloru la alegere; de acea ar fi cu cale a se rectifica alegerile proprietariloru de midiulocu, intre care se numera si comunele romane cele petrecute din adinsu cu vederea.

Scóle! Ni se scrie dela Zam, ca scól'a de acolo a ramasu cu totulu parasita si sierbesce numai de refugiu rimatoriloru si viticiloru —, fora cá cineva se se intereseze despre institutiunea tinerimei! — Totu camu sciri de acestea ne vinu si din partile mai vecine. —

Ore cine este pe acolo, care ar pretinde a se reputa de nationalistu si patriotu bunu, déca nu are nici atata tragere de anima, catu se indemne pe poporu asi folosi scól'a spre luminarea generatiunei cei fragede?! —

Starea institutiunei in scólele comunale, dupa cumu ne informamu, e fórté parasita in cele mai multe locuri. — Afara de comitatulu Dobocci, ai carei barbati intieleginti au datu dovada de o ingrigire caldurósa pentru punerea unui fundamentu stabilu la institutiunea poporului de acolo, dupa cumu vomu vedé de alta data, apoi asemeni mesuri serióse si solidátórie de starea culturai poporale, dureie! ca nu audimu din neoi unu altu comitatu séu districtu, chiaru neci din cele cu administratiune romanésca!! — Pe la anulu 1850—2, pe candu biletulu tieranu mai ca nu soia, cumu se se reuléga din dăunele casionate prin viforele de mai nainte, aflandu poporulu barbati indemnatori si activi, resarirea scólele cá buretii preste nópte, si acumu, candu ori si cumu s'a mai restauratu si romanulu intru ale sale, si din patiani'a trecutului a culesu si elu minte, ca déca nu are barbati invetiati, carii se le aperedrepturile, elu earasi va deveni jucarea altora, se se afle institutiunea scóleloru comunale pe catu cu totulu parasita, pe atatu si decadiuta din ceea ce a fostu suptu absolutismu?! Acestu folosu ilu seceraramu din constitutionalismulu de mai eri, ca ne au crescutu ierba verde prin ogradile scóleloru? Ca ni s'au inderetnicitu poporulu se nu mai vree a contribui pe séma scólei si platirea dascaliloru, protegeatu cu buna sama de fostii solgabirei?! Hei! candu era vorba de a contribui pentru dascalu si scóla, apoi ei se nevoiea ai sfatui, se se planga, ca nu potu contribui si pentru d'ande acestea; si din ei, — nu credu, ca vre unuia se i fia venitu — séu se i vina — in minte, a anima tinerimea la invetiaturi nici prin inspectiunarea séu asistarea la vreunu esamenu. —

O deputatiune sasa in Vien'a. Cercuspectiunea si venjosi'a, cu care lucra sasi in orice cause, fara a

cauta déca au dreptu, ci mai multu cu scopu de asi fauri dreptu si unde nu lu au pe acesta, prin informatiuni in parte, e in adeveru de pusu la mirare. „Botschafter“ ne spune, ca acea deputatiune e din Bistritia si sub conducerea unui advocatu misca tóte, cá sasi castige dreptulu la padurile de certa cu Nasaudenii si tooma in 10. Iuliu avura audientia la Mai. Sa, fiindu priimiti prea gratiosu. In 11. se voru primi de ministrulu de statu. Ei tiparira descrierea certei cu comunele Ilva mica, Feldra, Nepos si Rebrisorra in multe exemplaria intemeindusi pretensiunile pe date vechi istorice, adeverate séu ba nu le pasa, si apoi le impartira prin tóta Vien'a spre a'si atrage o atentiune mare la germani; si dupa cumu audimu deputatiunea se esprimă catra D. Corbulu, ca déca nu li se va recunósce dreptulu pretinsu ei voru da man'a cu cine sciu ei. — Ni se finesce Nr., ca amu impartasi din acea descriere *faimósa* si acumu, ci in Nr. v. Ear' fratii Nasaudenii se nu mai amane a'si incredintia caus'a unui advocatu, care acumu nu le lipsece, cá se si estórea dreptulu, si se se curme certele acele funeste de otaru. — Despre comisiune nu mai audimu nemica, déca s'a apucat de lucru, ori ba; apoi cea din f. reg. 1 s'a strapusu cu loculu la Sibiiu. Déca se amana lucrurile, voru suferi fondurile, ca din ele se voru plati spesele comisiunei, interesulu comunu este dara a inteti acestea lucrari si a da sprijinu catu se póte, cá se finesca mai curendu. Cumu? Aici e multu de rumegatu. —

S a t u m a r e , 1. Iuliu 1862. In dieces'a gr.-cath. ruthena de Muncaci, si mai cu séma in partile ei pe unde locuescu ruthenii amestecati cu magiarii s'a introdusu in beserici usulu limbei magiaro asia: catu in strani, pure magiariesce mergu cantarile si ecteniile la vecernii, utrenii si S. lyturgii, apoi mai la tóte functiunile. Ba in unele locuri zelulu preotiloru rutheni de a se magiarisa a mersu pana acolo, cat ecteniile tóte anca le dícu magiariesce. Si asia din besericele si comunitatile ruthene gr.-cath. facura beserici si comunitati „Ó hitű magyar.“ — Spre ajungerea scopului acestuie de desnatiunalisare fórté multu a contribuitu parochulu ruthenu de Hajdu-Böszörmény, care a tradusu, compusu si datu la lumina, in tipografia de Debreczin, o carte de rugatiuni „Az ó hitű magyar keresztények számára“ atatu de copiósá in complésu: catu in mare parte suplinesce lipsa Molitvenicului, Acathisteriului, Catavasieriului, Orologiului, Octoichului sel., care se folosesce si pana cand s'ar traduce tóte cartile besericesci pe magiarie: care traducere este pusa in lucrare prin M. ordinariatu gr.-cath. de Muncaci.

Asta impregiurare la antea privire s'ar paré ca pentru noi n'are nici o insemnatate, luandu inse in consideratiune: ca pentru romanii aceia, ce locuescu amestecati, parte cu rutheni magiarisati, parte cu magiari póte se aiba o influentia órecare, a carei urmari se fia asemenea cu cele ce le vedemu pentru rutheni, adeca acumu la inceputu esilarea limbei materne din beserici si din familii; apoi acusi mai tardiu periclitarea natiunalitatii si póte si a religiunei, ea devine delicata, ba tocma critica, — — „Nam tua res agitur paries cum proximus ardet. Hor.“ — Metamorfos'a asta, si desvoltarea ei mai incoló credemu ca nu o voru trece cu vederea zelosii nostri capi besericesci, ci o voru urmari cu cuvenita atentiune. — Intr'aceea noi anca vomu priveghé si ne vomu rogá: cá se nu cademu in tentatiune. X.

B u c o v i n ' a , de lenga ruinele cetatii Arcobadara, in Juniu 1862. Multu stimat Domnule redactoru!

In lun'a lui Maiu vi s'a cumunecat de aice impreuna cu adres'a ce s'a datu episcopului nostru diecesanu, cumuca alta adresa — respicandu aceeasi dorintia in privinti'a scólei reale, ce are se se infintieze in Cernauti — s'a impartasitu de catra un'a deputatiune Maiestatii sale imperatului.

Pe candu ne facú de scire deputatiunea, cumuca Maiestatea Sa avú binevointi'a de a o priimi cu indatinat'a-si indudare si de a-i dá asiguranti'a, cumuca va purtá de grigia, de a ni implini noue cá celoru ce stamu in privinti'a alipirii catra naltulu tronu in rendulu antaiu intre popórele austriace, dorinti'a astu drépta, ce i se respicá prin graiu si adresa, audiram cu intristatiune amara, pe un'a cale prea sigura, cumuca Escelenti'a Sa D. episcopu, in reportulu seu catra guvern, nu luà in privire nece unu punctu din adresa-ne catra densulu, ci pretinse numai atata, cá sei remana reservatu dreptulu de a alege din competitori profesorii trebuintiosi si de a luá parte inriuritiva la naimirea inchaperiloru pentru scóla. De aici urmà, ca noi tienuramu intr'a 14/26. ale l. c. un'a conferintia, in care ne intieleseramu a luá prin un'a deputatiune informare nemediulocita dela Escelenti'a sa despre pasii ce i-a facutu in urm'a adresei nóstre si prin alta a face cunoscutu si pe presiedintele tieriei, pe D.

conte Amadei cu dorinti'a asta a nóstra, mai alesu din cauza, cá se nu aiba cuventu a dice, ca nu ne-a sciutu-o, reportandu la ministeriu in nefavóre-ne. Deci se si duse in diu'a asediata, adeca in 18/30. Juniu un'a deputatiune la Escelenti'a Sa D. episcopu, in desiertu fiindu, ca presantia sa erá dusu de a casa in visita la generalulu localu, eara alta la presiedintele tieriei, numerandu 30 de persóne. Ast'a din urma erá compusa din partea clerului intre altii, din DD. protopopi Constantinu Lucescu dela Vascauti si Samuila Andrieviciu dela Cianoru, din DD. profesori dela institutulu teologicu din Cernauti, Constantinu Popoviciu, Joane Calinciucu si Vas. Mitrofanoviciu, eara din partea boieriloru din DD. Jancu de Costinu, baron. Chirstea dela Costina, Nic. de Vasileu, Dem. de Popoviciu, Leu de Vasileu, Stircea si fratii Alesandru si George Hurmuzachi. Cestu din urma, dandu presiedintelui un'a adresa insoçita de adres'a catra D. episcopu, tienú o vorba intr'unu tonu viu si convingatoriu, apelandu la principiulu egalitatii drepturiloru, respicatu serbatoresce de atatea ori de catra Mai. Sa de pe tronulu seu imperatescu, la simtiulu dreptatii alu D. presiedinte si la increderea, ce ia datu-o Mai. Sa, tramiendu-ni-lu de capu alu tieriei acuma de curendu. Domni'a Sa, cu tóte ca ne dete de totu slaba sperantia despre partinirea-si binevoitória la deslegatiunea causei acesteia, totusi credemu, ca dupa ce se va informá mai bine despre dreptatea si legitimitatea ei, nu-i va fi cu neputintia, de a ni implini un'a dorintia, ce iamu aretatu-o in numele tieriei, a carei incredere cauta elu se si-o castige numai decatu, déca voiesce sinceru, cá lucrarea ce o va desvoltá catu va petrece aici in mediuloculu noastru, se nu fia un'a lucrare nefruptósá atatu pentru tronul si guvernul catu si pentru tíera. De altumintrea sta un'a deputatiune earasi gata de a merge la Vien'a, cá se petréca acolo pana ce nu se va alege cu caus'a asta intr'un'a parte favoretória. — Ce se va mai intemplá, vi se va impartasi nesmintitu.

CRONIC'A din AFARA.

Cronic'a straina nu ne da multa materia de publicatu; afara de incercarile Garibaldianiloru de a face o espeditiune catra Corfu, Greci'a, si apoi a aprinde foculu revol. in tóta Turci'a, dupa cumu vreau une diurnale a sci, mai avemu scirea positiva, ca cabinetulu austriacu si a renoitu dechiaratiunea, ca face pe guvernulu Sardiniei respundietoriu pentru eventual'a invasiune a Garibaldianiloru in Tírolu. —

Eara Muntenegrinii batura pe turci in dóue locuri, pe Dervisch Pasia lenga Nicsici, cu perdere de 2000, pe Abdi Pasia la Glagovicza cu perdere de 3000 feciori.

Françia si Prusi'a s'au unitu atatu in caus'a italiana, catu si in cea orientala si a Danimarcei. Cumu? Anca nu esi in publicu. Recunósccrea Italiei de Rusi'a s'a publicatu de ministrulu Ratazzi, care astépta si recunósccrea Prusiei in scurtu.

In Romani'a se organisà ministeriulu cultului. Marcovici e directoru generalu, nu Al. Odobescu? Eraclidu siefu sect. cultului, si J. Zalomit instructiunei D. Papiu Ilarianu e denumitu procuroru la curtea de casatiune in loculu lui Cretianu.

CONSISTORIULU din IX. JUNIU.

Alocutiunea Papei. (Incheiere din Nrulu tr.)

„Estumodu, in catu pentru noi, aducundu-ne aminte de sarcin'a nóstra apostolica si plina de ingrigintia pentru mantuirea sufletésca a toturor popóreloru, cari Ddieu ni le au incredintiatu, de óra ce folosindu-ne de cuvintele santului Leone predecesoriulu nostru, noi nu potemu guverná altumintrea pe aceia, cari ni-su incredintiatu, decatu gonindu cu zelulu credintiei Domnului, pre aceia, cari resvretescu si sunt resvretíti, si smulgundu cu tóta asprimea possibile acestu veninu din animele cele curate pentru cá se nu se latiésca mai departe, (Epist. VII la Episc Ital. CII) inaltiandu versulu nostru apostolicu in stralucit'a vóstra adunare, noi reprobamu, prosoriemu si afurisimu ratecirile aici mai susu insirate, nu numai cá si contrarie credintiei si invetiaturei catolice, legiloru domnediesci si besericesci, ma chiaru legii si dreptatii firesci si eterne ale mintei sanetóse.

„Pre voi, venerabili frati, cari sunteti sarea pamentului, pazitorii si pastorii turmei Domnului, ve esortamu si ve conjuramu mai vertosu a urmá cu a vóstra cuviosie admirabile, cu alu vostru zelu episcopale, asia precumu ati facutu, spre suprem'a onóre a ordinei vóstre, de a indepartá cu o ingrigintia si vigheare extrema pe credintiosii, cari vi su incredintiatu, de aceste pasiuni molipsite, de a combate si de a refrange perversitatea monstrósa acestoru opiniuni, atatu prin cuventu catu si prin scrisori. Voi cunóscceti intru adeveru, ca interese supreme sunt la intrebare, ca-ce vorb'a e de caus'a présantei nóstre credintie, a besericeii catolice, a invetiaturei

sale; de mântuirea popórelor, de pacea si liniscea societati omenesci. Deci, incatu aterna de voi, nu incetati neci odinióra de a indepartà de credintiosi molipsitiunea acestui obietu, à-deca a detornà dela ochii lor si din manile lor cartile si diurnalele prepeditorie, de a invetià pre poporeni santele porunce a le augustei nóstre religiuni, de ai esortà si de a-i amoni ca se fuga de acesti doftori ai faradelegii, precumu fugimú din calea sierpelui. Indreptati tóta ingrigintia si tóta solitudinea vóstra parteculare, pentru ca clerulu se fia instruitu in santienia si intieptiune, si ca densulu se stralucésca in tóte virtutile, pentru ca junimea de ambe sesele se se crésca in onestatea animei, in cuviosie si in tóte virtutile, pentru ca ordinea invetiaturelor se fie salutare. Veghiati cu extrema straduintia ca in sciintie si in studiele cele adunce si inalte, nemic'a se nu se veresca, ce ar fi contrariu credintiei, religiunii si bunelor moravuri. Staruiti cu energie barbatésca, venerabili frati, si in asta mare incurcatura a temporiloru, nu lasati a vi-se infrange curagiulu, ci spriginindu-ve in ajutoriulu dumniediescu, prindiendu toiagulu celu ne-invinsu alu dreptatii si alu credintiei, luandu nutrementu spiretualu, care e cuventulu lui Ddieu, se nu incetati de a ve opune opíntiriloru tuturoru inimiciloru besericeii catolice si a-i acestui scaunu apostolicu, de a infrange trasurele lor si de a rumpe navalturile lor. —

„Si infr'aceste, ochii inaltiandu-ne diu'a si nóptea catra ceriu, se nu incetamu, venerabili frati, de a implorà in umilint'a animei nóstre, si prin cele mai ferbinti rugatiuni a le nóstre, pre parintele indurariloru si pre Ddieulu a tóta mangaiere, care face ca lumin'a se lucésca intru intunericu, carele din incesi póte chiama pre fii lui Avramu si de ai conjurá prin vredniciele lui Isus-Christosu Domnulu nostru, fiulu seu unicu, spre a intinde mana de ajutoriu societati crestine si civile, spre a resipi tóte retacirile si necuviosiele, spre a lumina prin luminele indurarii sale mintile acelor'a cari ratecescu, spre a-i intórce si ai rechiamà la sine, spre a asecurà santei sale beserice pacea dorita, pentru ca dens'a se castige pe totu pamentulu celu mai mare sporiu, si ca dens'a se in-florésca si se prospereze. Pentru ca noi se potemu castigá mai usioru cea ce ceremu, se luamu de mediulocitória la Ddieu, pe présant'a si neintinat'a mama a Domnului, pre fecior'a Mari'a, care plina de iudurare si de iubire pentru toti ómeni, a nemicitu pururea tóte eresiele, si a carei patronare la Ddieu neci odinióra nu fu mai la tempu. Se mai ceremu si ajutoriulu atatu a santului Josifu, mirele présantei feciore, catu si a santiloru apostoli Petru si Paulu, a tuturoru locuitoriloru ceriului, si mai vertosu aceloru pre cari onoram si veneramu cá pe unii ce acumu viuu a fi trecuti in catasticele santiloru.

„Mai nainte de a incheia cuventarea Nóstra nu putemu reziste dorintiei de a marturisi de nou inalt'a mangaiere ce ne patrunde bucurandu-ne de admirabilea vóstra spriginire, voa venerabili frati, cari cu aderintia catra Noi si catra acestu scaunu a lui Petru uniti prin legatur'a credintiei, a cuviosiei si a reverintiei, si implinindu ministeriulu vostru cu unu zelu amirabile, ve glorificati de a procurà cea mai mare gloria lui Ddieu si mântuirea sufletelor; voi cari in cea mai strinsa concordia a sufletelor vóstre nu incetati, asemenea cá-si venerabili vostri frati episcopii din tóta lumea catolica si credintiosi incredintiati grigei lor de a aduce usiorare si alinare greleloru nóstre superari si cruntelorú nóstre amaritiuni. Deci cu ocaziunea presinte facemu marturisintia publica si cu celea mai efeptuóse cuvinte a le recunoscintiei si a le amórei ce nutrimu pentru voi, pentru acei venerabili frati, si pentru toti credintiosi aceia. Si ve rogamu ca, reintornandu la diecesele vóstre, se voiti, in numele nostru, a face cunoscute aceste sentieminte credintiosiloru supusi ingrigirei vóstre, si ai asecurà de afeptiunea nóstra parintésca impartindu-le binecuventarea apostolica, ce, din adunculu animei nóstre si cu dorintiele cele mai bune de tóta fericirea adeverata, suntemu norocosi de a le incuviintia voa venerabili frati, si lorú insi-si.“

Brasiovu. Tocma primimu si o lista de abonamentu la: „Tesauru de monumente istorice pentru Romani'a, atatu din vechiu tiparite catu si manuscripte, cea mai mare parte straine, adunate, publicate cu prefatiuni si note illustrate, de A. Papiu Ilarianu. Ese in fascióre de cate 4 cóle in 4°, odata pre luna, pre chartia Nr. 4, dóue colonne, litere garmond, tipografi'a D. Rassidescu. Prim'a fascióra va esi in

primele dile ale lunei Julie. Pretiulu abonamentului: Pentru capitale pre 12 luni 2 galbini, pre 6 luni 1 galbinu. Pentru districte pre 12 luni 2 galbini si 2 sf., adeca 30 sf.; pre 6 luni 1 galbinu si 1 sf., adica 15 sf. Pentru strainetate pre 12 luni 2 galb. si 4 sf., adeca 32 sf.; pre 6 luni 1 galb. si 2 sf., adeca 16 sf. Din Austri'a se priimescu si bani de chartia; pre 12 luni 15 fl., pe 6 luni 7¹/₂ fl. — Abonaminte se facu la redactorulu in Batiste, strata gratieloru, cas'a D-ei Bucsenescu; precumu si la D. profesoru Crainicu la scóla de tete din Batiste; la tipografi'a D. Rassidescu; la administratiunea „Romanului“; de asemine si la acele redactiuni, séu alte persóne care aru binevoi a se insarcinà cu acésta. Abonaminte se potu tramite si prin posta adresate deadreptulu Redactiunei.

Credemu, ca se voru afla multi iubitori de intreprinderea acesta, care reclama caldúrsa ajutorare. In locu aici se afla o lista la Redactiune si doritorii potu se se suscrie in ea.

R e s p u n s u r i: Siomcuta mare. Charta Transilvaniei edanda de D. notariu Spiridonu Fetti costa 1 fl. 50 cr. exemplariulu si va fi fórté acomodata trebuintieloru romaniloru, atatu in scóle, catu si in familia, calatoria, scl. Voi impartasi indata ce voru sosi prenumerantii, o descriere intuitiva a-acelei mape; pana atunci ve rogamu Domniloru, cá se ajutoru intreprinderea acésta fórté necesaria. Prenumeratiunea se tramite la autorulu in Fogarasiu séu si prin redactiune, déca vi mai indemana. D. intreprindietoriu va binevoi a ne incunoscintia tempulu esirei mapei de suptu téscu si loculu de unde se póte primi cu inlesnire.

L a m a i m u l t i. Cu ocaziunea tramiterii prenumeratiunei pe Gazeta ar puté fiacare insemna cate ceva despre starea lucrului atatu politica, catu si economica din tóte coltiurile, cá celu puçinu de 2 ori pe anu se ne vedemu, cá intr'o oglinda, fisiognomi'a vietii nationale, ca acésta are lipsa a fi dadacita din tóte partile atatu cu exemple atragutorie, catu si cu svaduri si sprijiniri tempurie.

J o s. D e m j. La esemplare 10 se da alu 11-lea gratis culegatoriloru, dar' dela fiacare prenumerantu se se traga cate 50 cr. procentu nu se póte primi; — deaci prenum. respective voru urma numai pana candu corespundu banii tramisi. —

Domnii A . . , J. P. R. T. Str., T. S. se refuiésca odata socotelele din sem. trecute, din anii trecuti, — cá se nu fimu siliti a pasi cu neplaceri. —

E D I C T U.

Prin care lui Samoile Hosu din Indolu Comitatulu Turdei, carele de unu anu si a parasitu pe legiuit'a s'a muiere Anastasi'a Moldovanu din Cicudiu, se face cunoscutu, cumca acésta au inceputu procesu divortiale in contra-i din puntulu necredintiosei parasiri, prin urmare se provóca, cá intr'unu anu dela publicarea acestora se se infacioséze inaintea acestui scaunu protopopescu, altmintrea se voru pertrapta si hotari celea prescise in intielesulu canonoru si alu legiloru si fora de densulu.

Santu Jacobulu de Campia 1. Ianuariu 1861.

George Lazaru,
adm. protopopescu Beilului.

1—3

Nru 270. civ.

E D I C T U.

Din partea judecatoriei cercului porumbaculu inferiore se face cunoscutu, cumuca pe cererea esecuentulu Simionu Comsia din Porumbaculu superiore — contra Nicolae George Bardasiu totu de acolo, pentru platirea unei datorie de 19 fl. y. a. c. s. c. sau concesu vendiareá esecutiva a realitatiloru esecutulu Nicolae George Bardasiu si anume:

1. Curtea s' gredin'a de sub Nru 136, pretiuite cu 50 fl.
2. Locu de aratura in campu de mediulocu la dialu Racoviciori din susu de drumu 2 ferdele semanatura cu 12 fl.
3. Fenatia in campu de josu in mestecanisiu de unu caru de fenu pretiuitu cu 16 fl. v. a. si diu'a de vendiare s'au determinatu pe 15. si 29. Juliu 1862 in Porumbaculu de susu la cancelaria comunala totudeaun'a la 10 óre inaintea-amiédi — cu aceea de observatu, ca neputanduse antaia óre face vendiarea cu pretiulu estimatiunei — a dou'a óra vendiarea va urma si sub acésta.

Toti aceia, cari au castigatu vreunu dreptu hipotecariu pe acestea realitati, se provóca a se insinua pana la diu'a vendiarei aci la judecatoria, caci altufeliu siesi vor avé de asi inputa urmarile.

Fogarasiu iu 18. Juniu 1862.

2—3

Dela judecatori'a cercului Porumbacu inferiore.
Blasian, asessoru.